

ODNOSI MED JUGOSLAVIJO IN ZDA SE IZBOLJŠUJEJO

Edvard Kardelj je tekom svojega obiska v ZDA v razgovoru s sodelavcem The New York Timesa dejal, da se odnosi med SFRJ Jugoslavijo in ZDA izboljšujejo, odkar so ZDA začele jemati "svet tak, kot je, in ne tak, kot bi ga one želele". Tudi vodniki SFRJ so v marsičem spremenili svoje poglede na mednarodne odnose.

WASHINGTON, D.C. — Edvard Kardelj, član predsedstva SFRJ Jugoslavije in član vrhovnega vodstva Zveze komunistov, dolgoletni najžejši sodelavec in zaupnik predsednika Josipa Broza Tita, je imel pred koncem svojega daljšega obiska v ZDA razgovor s sodelavcem The New York Timesa D. Binderjem, v katerem je govoril o odnosih med ZDA in SFRJ Jugoslavijo, ki da se izboljšujejo, ker so ZDA začele sprejemati svet tak, kot dejansko je, in se ne prizadevajo več tako močno, da bi ga krojile po svojih podobi in željah. Sedanji odnosi med Washingtonom in Beogradom so po besedah Kardelja boljši, kot so bili kdajkoli v preteklosti.

ZDA se po sodbi Kardelja v zadnji dobi veliko bolj zanimajo za manjše države (Tretjega, neuvrščenega sveta, kot so se v preteklosti. Priznal je, da so odnosi z ZDA valoviti, tekoči, kot so tudi s Sovjetsko zvezo. To je privedlo vlado njegove države do spoznanja, da so "potrebni čišči razgovori, stiki in izmenjava pogledov" z glavnimi silami.

Svoj sedanji obisk v ZDA je Kardelj označil za "najdaljši in najširši izmenjava pogledov med SFRJ in ZDA od leta 1950", kot del novih nazorov v postopku z velikimi silami. V isti okvir spada potovanje predsednika Tita letošnje poletje v Sovjetsko zvezo, Severno Korejo in v LR Kitajsko. Tito bo ZDA obiskal prihodnje leto.

"Jaz imam občutek, da se odnosi vlade ZDA napram Jugoslaviji razvijajo v pozitivni smeri, ker imajo ZDA korist v sprejemanju Jugoslavije take, kot je," je dejal Kardelj. Spomnil je na to, da kadarkoli je kak predstavnik Jugoslavije šel na obisk kake komunistične države na Vzhodu, je bila SFRJ obdolžena nagibanja na stran Vzhoda. Enako se ji je godilo, kadar je šel kak njen predstavnik na obisk na Zahod. Tedaj so jo na Vzhodu dolžili, da se nagiba na stran Zahoda. "To se je začelo spreminjati," je dejal Kardelj. Svet je namreč začel sprejemati misel, da ima Jugoslavija posebno pot v odnosih med obema bloki, po drugi svetovni vojni, ter da je ni mogoče spremeniti. "Te poti ne more spremeniti Tito ali jaz ali kdorkoli," je trdil Kardelj.

Zahod z ZDA je bil slabe volje, ko je Jugoslavija lani dovela Sovjetski zvezi prelet njegovega ozemlja za letala, ki so nosila opremo in orožje levičarski gverilski skupini v Angoli in ji na ta način pomagala do zmage. ZDA so bile nejevoljne, ko je Jugoslavija prišla inž. Lasla Totha ter ga obdolžila gospodarskega vohunjenja, ko je prišel kot državljani ZDA na obisk v Jugoslavijo, iz katere se je

Vremenski prerok

Delno oblačno z do 20% verjetnosti dežja in najvišjo temperaturo okoli 63 F. (17 C).

Novi grobovi

Mary Paulin

V 91. letu starosti je pretekli petek umrla v Euclid General bolnici Mary Paulin, rojena Anžel, vdova po leta 1950 umrlemu možu Johnu, živeča pri hčerki na 313 E. 244 St., mati pokojnega Johna, Mary Sherry, Anne Orlikowski, Alberta in Alme Whittaker, 5-krat stara mati in 2-krat prastara mati, sestra Sophie Lovko in pokojnih Mance, Frances in Johna. Rojena je bila v Trebnjem pri Novem mestu, od koder je prišla v Ameriko leta 1908. Bila je članica Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete in Podružnice št. 41 SZZ. Pogreb je danes ob 8.15 iz Zeletovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9. uri, zatem na pokopališče Kalvarija.

Brezposelnost na 6.9%

WASHINGTON, D.C. — Število brezposelnih je v septembru zopet nekaj padlo, ko se je brezposelnost znižala od 7.1 na 6.9%. Celotno število zaposlenih je v septembru poraslo za 320,000 na skupno 91.1 milijono.

Zaposlenost med belimi je kar zadovoljiva, težko pa je za črne, med katerimi je stvarno povprečno še enkrat toliko brezposelnih kot med belimi.

Senat odobril višje minimalne urne plače
WASHINGTON, D.C. — Senat je pretekli teden izglasoval zakonski predlog, ki povišuje sedanjo minimalno urno plačo \$2.30 na \$2.65 s 1. januarjem 1978, na \$2.90 s 1. januarjem 1979, na \$3.15 s 1. januarjem 1980 in na \$3.40 s 1. januarjem 1981.

Predstaniški dom je bil nekaj manj radodaren in predstaniški obeh zbornic se bodo morali zediniti na skupne številke.

"Tolpa štirih" je bila zaprta pred enim letom

PEKING, Kit. — Šele po enem letu je časopisje priznalo, da so bili štirje vodniki radikalnega krila Komunistične partije "topla štirih" prijeti lani 6. oktobra. Kasneje so bili izključeni oni in njihovi podporniki iz Komunistične partije in odstranjeni z vseh položajev v javni utrobi.

GOROSTASNI PROCESI PROTI ZAVEDNIM KOROŠKIM SLOVENCEM

Koroško manjšinsko vprašanje se do meseca oktobra osredotočilo na Salzburg in ne na oktobrsko-rjavo Koroško: tam bodo namreč na sporedu procesi, politični procesi proti pripadnikom slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Pri vseh prizadevanjih gre za zelo aktivne člane skupnosti: v torek, 4. oktobra, naj bi sodili tistim aktivistom, ki so lani opozorili javnost na zamudo avstrijske zakonodaje glede izpolnitve člena 7 s tem, da so pisali papore na zidove javnih poslopj.

Štirinajst dni navrh pa naj bi stal pred sodnikom Filip Warasch, osrednji tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev — NSKS, znan po svoji doslednosti in pogumnosti, kadar je treba iznašati slovenska stališča pred najvišjimi organi države.

Avstrijsko pravosodje dela dvojno: po svetopisemskih

besedah, pa nič kaj pobožno, hoče na eni strani "udariti pastirje" koroških Slovencev, da bi "se razkropile ovce" — pripadniki člani narodne skupnosti. Na drugi strani pa hočejo udariti prav tako po nekaterih pravih ovcah, da bi se nesigurnost še pospešila in pomnožila.

Ze zdaj moremo reči, da je ta korak postal bumerang za avstrijsko pravosodje. Kajti vedno več ljudi spoznava nezadje in povezovali teh političnih procesov, katerih nastanek in skupni motiv spominja na neke vrste tribunale: glejte, Slovencem bomo v vsej javnosti sodili, da bo vsak vedel, da se bo tudi njemu tako godilo, če bo usta predalec odprl. Nevola proti takemu pravosodju je dobila še širše korenine, kajti nekateri so po letu 1972, ko so ne-kaznovane pustili vse podirače dvojezičnih napisov, govo-

Kubanski vojaki iz Angole v Etiopijo?

Somalijska trdi, da so prešli kubanski vojaki iz Angole v večjem številu v Etiopijo.

KAIRO, Egipt. — Uradnik tukajšnjega posaništva Somalije je izjavil, da je večje število kubanskih vojaških enot prešlo iz Angole v Etiopijo. Sovjetska zveza naj bi sprejela vse stroške prevoza teh čet iz Angole, je po tem poročilu izjavil zastopnik poročevalske službe za Srednji vzhod.

Doslej je bilo objavljeno, da so v Etiopijo prišli le kubanski zdravniki in pomožno zdravstveno osebje, krožile so vesti o kubanskih vojaških strokovnjakih in osebju za vezbanje čet, celo tudi o kubanskih letalcih in častnikih svetovalcih. Število vseh teh Kubancev je bilo omejeno na kvečjemu par sto.

Somalijsko poročilo govori sedaj o večjem številu kubanskih vojakov, ki bi naj prišli v Etiopijo okrepiti njene vojaške sile. Za enkrat še ni nobenih poročil, da bi kubanski vojaki sodelovali pri kakem vojaškem nastopu v Ogadenu ali v Eritreji, kjer so uporniki tudi precej uspešni proti vladnim silam.

Cene na debelo porastle v septembru za 0.5%

WASHINGTON, D.C. — Cene na debelo so v preteklem mesecu porastle za 0.5%, kar pomeni močan nov skok v primeri s porastom 0.1% v juliju in avgustu. Vladni gospodarski strokovnjaki trdijo, da ta skok še ne pomeni novega vala inflacije, pa za to trditve nimajo polne podpore nevladnih proučevalcev gibanja v gospodarstvu.

Kitajska in Sovjetija se sporazumeli o plovbi po Usuriju in Amurju

PEKING, Kit. — Prvič po o-smih letih je prišlo med Kitajsko in Sovjetsko zvezo do sporazuma o plovbi po rekah Usuriju in Amurju, zaradi česar je prišlo leta 1969 do krvavih spopadov med obema.

Sporazum je bil po kitajskem poročilu dosežen na seji skupne komisije za plovbo po mejnih rekah.

CARTER IŠČE PODPORO DEMOKRATSKE STRANKE

Predsednik Carter je pred narodnim odborom demokratske stranke priznal, da je odobritev dogovorov s Panamo o prekopu "dvomljiva" in je vodstvo stranke pozval, naj mu pomaga doseči za nju podporo v javnosti in Kongresu. Govoril je tudi o drugih težavah mednarodne in domače politike ter kazal pri tem precej bojevitosti.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Carter v zadnjem času postopno vedno bolj izgublja podporo v javnosti in — Kongresu. V javnosti je bilo letošnjo pomlad 60% povprašanih zadovoljno z njim, pri zadnjem povpraševanju pa le še 46%. Vsekakor velik padec. Padanje podpore je vidno tudi v Kongresu, kjer so vsi predsednikovi predlogi v težavah, če niso sploh običali. Najhujše so zdelali v Senatu predsednikov predlog o oskrbi z energijo. Sedaj bodo skušali rešiti položaj na konferenci predstavnikov obeh kongresnih zbornic na temelj tega, kar je odobril Predstaniški dom, ki je v glavnem izglasoval celoten predsednikov predlog. Če ne bo prišlo do sporazuma, letos energetski program sploh ne bo uzakonjen.

Tudi ostali predlogi predsednika Carterja v Kongresu niso kaj prida napredovali. Težave ima Carter tudi v zunanji politiki, kjer doslej še ne more pokazati prav nobenega uspeha.

Carter je pred glavnim odborom demokratske stranke, ki je zasedal pretekli teden v glavnem mestu, priznal svoje težave tako doma kot v mednarodni politiki ter pozval vodstvo demokratske stranke, naj ga odločno podpre, posebej je iskal njegovo podporo za pogodbi s Panamo o bodoči ureditvi položaja Panamskega prekopa in Prekopnega pasu. Potrditev teh pogodb v Senatu je "v dvomu", je dejal Carter, zato potrebujemo "odločno in pogumno podporo".

Strankin glavni odbor je izglasoval resolucijo, ki podpira "pogajanja za pogodbi" in "postopek za njuno odobritev", ne pa pogodbi sami. Strankino vodstvo očitno ni voljno iti do kraja in predsednikovo delo predpreti "odločno in pogumno". Carter je zatrdil, da sta pogodbi s Panamo v interesu ZDA ter da varujeta vse nujne koristi.

Ko je govoril o energetskem programu, je Carter izjavil, da mu bo odklonil podpis, če ta ne bo odgovarjal temu, kar on smatra za nujno potrebno. Predsednik je kazal kar dosti podjetnosti in bojevitosti, ko se je znašel v zagati tako v svoji domači kot v zunanji politiki.

V zunanji politiki je objavil mal naprek v pogajanjih z ZSSR o omejitvi strateškega orožja in v iskanju obnove konference o Srednjem vzhodu v Ženevi. V zadnjem se je zapletel v spor z zagovorniki in podporniki Izraela v ZDA, ki očita Carterju, da se je odmaknil od Izraela in se približal stališčem Arabcev. On to odločno zanika in zatrjuje, da bo storil vse za varnost Izraela.

Cilj Carterjevih naporov v pogledu Srednjega vzhoda je doseči obnovo konference v Ženevi še pred koncem letošnjega leta, nato pa iskati kompromisni sporazum med Izraelom in Arabci, ki bi naj pomiril Srednji vzhod in rešil svet nevarnosti novega vojnega spopada.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — V Državnem tajništvu pravijo, da so se ZDA, ZSSR, arabske države in Izrael neuradno sporazumeli, naj bi bila konference o Srednjem vzhodu obnovljena v decembru, četudi še ni sporazuma o tem, kdo in v kak obliki naj zastopa Palestinsko Arabce.

WASHINGTON, D.C. — Domovetični odbor je pod kaznijo zahteval od predsednika Predstaniškega doma Thomasa P. O'Neala zapiske o plačilu stanovanj v zvezi s preiskavo obdolžitve, da je najemnik plačeval zanj Korejec Tong-sun Park. O'Neal to odločno zanika.

BEOGRAD, SFRJ. — Zastopnik Vatikana na konferenci evropske varnosti in sodelovanja, ki je tu začela zasedati pretekli teden, je v svojem govoru opozoril na versko preobnavljanje v komunističnih državah vzhodne Evrope in je te pozval, naj dajo svojem prebivalstvu versko svobodo, posebej se je zavzel za svobodo verske verojave. Papežev zastopnik msgr. Achille Silvestrini je izrecno pozval Sovjetsko zvezo, naj da versko svobodo katoličanom vzhodnega obreda. Nastop vaticanskega zastopnika je vzbudil veliko pozornost, ker je Vatikan doslej opuščal javno kritiko verskih razmer v komunističnih državah Evrope in skušal položaj vernih tam izboljšati potem tihnih diplomatskih posredovanj.

HAMBURG, ZRN. — Hans Joachim Bohlmann, 40 let star vдовec, katerega žena je umrla na posledicah težke prometne nesreče, je priznal, da je v petek poškodoval s kislino znani sliki nizozemskega mojstra Rembrandta v Kasselu. Ko so ga prijeli, je dejal, da "mora uničiti, kar dela vese-

Iz Clevelanda in okolice

Rojstni dan — Danes, 10. oktobra, obhaja Franc Strukelj, bivši žandarmerijski narednik vodnik v nekdanji kraljevini Jugoslaviji, ki je dolgo vrsto let služboval v Črni gori, 75. rojstni dan. K lepši starosti dolgoletnemu, zvestemu naročniku lista čestitamo in mu želimo še obilo zdravih in zadovoljnih let!

Seja — Društvo sv. Katarine Zahodne Slovenske Zveze ima v sredo, 12. oktobra, ob 7.30 zvečer redno mesečno sejo v običajnih prostorih. Asement bodo začeli pobirati ob 6.

Nevarnost zaprtja šol — Ker je šolska uprava Clevelanda v denarni stiski — primanjkljaj je predviden na 19.1 milijonov dolarjev — je možno, da bodo s koncem prihodnjega tedna šole zaprli. Državna skupščina je skušala s posebnim zakonom omogočiti šolski upravi posojilo za premostitev denarnih težav, pa je zadevni predlog običal v odboru.

Vstopnice v predprodaji — Belokranjski klub sporoča, da so vstopnice za letošnje martinovje, ki bo v soboto, 12. novembra v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clairju že v predprodaji pri g. Matiji Hutar, telefonska številka 481-3308 in pri g. Frančku Rupniku, telefonska številka 261-0386.

Pomiloščeni terorist s Portorika na svobodi

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Carter je pretekli četrtek pomilostil na prošnjo guvernerja Portorika Andresa F. Cordera, obsojenega zaradi streljanja v Kongresu leta 1954 od 25 do 75 let zapora. Pet kongresnikov je bilo pri tem ranjenih.

Kazen je predsednik skrajšal obsojenemu, ki je neozdravljivo bolan na raku, na 23 let, ki jih je že preživel. Dve uri po zmanjšanju kazni je bil pomiloščeni že na svobodi in na poti domov.

Francija bo prodala Iranu letala in jedrske elektrarne

PARIZ, Fr. — Tu je bilo objavljeno, da je Iranška letalska družba kupila Airbus A-300 potniška letala, skupni izdelek francoske in nemške letalske industrije. Štiri od teh letal bodo dobavljena še pred koncem letošnjega leta.

Francija se je dogovorila z Iranom tudi o prodaji in dobavi dveh jedrskih elektrarn, o štirih pa se še pogajajo.

Ije drugim". Poleg dveh Rembrandtovih slik je poškodoval na sličen način tekom zadnjih 10 mesecev še ducat drugih. Mož je očitno duševno neuravnotežen in so ga poslali v bolnišnico na opazovanje.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska zveza je poslala preteklo soboto v vesolje v vesoljskem vozilu Sojuz 25 kozmanavta Vladimirja Kovalenka in Valerija Rjulina, ki se bosta povezala z vesoljsko postajo Saljut 6 in verjetno v njej ostala več tednov izvajajoč določene programe. Sodijo, da utegneta poskusiti izboljšati uspeh ameriških astronomov, ki so ostali v vesolju v Sky-lab leta 1974 skupno 84 dni.

AMERIŠKA DOMOVINA

1117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NABOČNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition \$10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 150 Monday, Oct. 10, 1977

Janez Evangelist Krek

(Ob 60-letnici njegove smrti, na prosvetni uri v New Yorku.)

III.

Na podlagi splošne in enake volivne pravice je bil pri volitvah 1. 1907 Krek ponovno izvoljen za državne poslanca v dunajski parlament in to ostal do svoje smrti. Tudi tam je kazal svoje izredne sposobnosti v raznih odborih in v svojih govorih, ki so sloveli za najboljše v zbornici. Mi se bomo z nekaj besedami omejili le na krono njegove politike — na Majniško deklaracijo, ki jo je prebral dr. Korošec 20. maja 1917, sredi divjanja prve svetovne vojne.

Vnet zagovornik demokratizacije javnega življenja, ki jo je zagovarjal in zahteval v parlamentu, je Krek že 1. 1907 ostro nastopil proti madžarskemu imperializmu in terjal rešitev vprašanja južnih slovanskih narodov. Ta njegov nastop in že omenjena pohvala aneksije Bosne v kranjskem deželnem zboru kot korak k združitvi teh narodov, so jasni signali, da je izjava Majniške deklaracije zorela v njegovem genialnem umu in srcu že dolgo. Čakala je samo na politično ugoden trenutek, da se slovesno proklamira. Ta državno-pravna izjava je med največjimi ključnimi dogodki v slovenski zgodovini in v šek Krekovih političnih zamisli. Zahteva združitve vsch po Slovencih, Hrvatih in Srbih naseljenih predelov monarhije v eno samovladno in na demokratični osnovi zgrajeno državno telo.

Ko se je to dogajalo, sem bil jaz, pisec tega sestavka, vojak na Dunaju in sem vse to osebno doživel, ker sem kot študent-enoletnik lahko hodil v sejno dvorano parlamenta. Tudi z dr. Krekom sem bil v osebnih stikih, ki se pozneje niso več obnovili, ker sem bil jaz pri vojakih in ne več na Dunaju, a preden sem prišel domov, je bil Krek že eno leto v grobu.

Silno se je namreč gnil, da bi pridobil — poleg slovenskega — tudi hrvaško in srbsko javno mnenje za deklaracijo in je v ta namen prirejal sestanke, shode in govore med njimi, zlasti v Dalmaciji. Ko se je ves izmučen vnil s te kampanje na oddih k svojemu prijatelju župniku Ludviku Bajcu v St. Janžu na Dolenjskem, ga je od prenapora dne 8. oktobra 1917 zadela kap in je umrl.

Kakor Mojzesu mu je bilo dano od daleč pogledati v obljubljeni deželo svojih sanj, a stopiti vanjo mu ni bilo dano.

L. P.

Vlade jih ne morejo prisiliti k molku

Zadnje čase se vedno bolj pogosto pojavljajo v svetovnem časopisju poročila o tako imenovanih disidentih v vzhodnoevropskih državah. Kdo so ti ljudje?

Slovensko jim pravimo oporečniki; režimi, katerim oporekajo, jih pa obmetavajo z vsem močnim: z nergači, nezadovoljnimi, izdajalci, zločinci, in jih šikanirajo na najrazličnejše načine: z zasliševanji, grožnjami, odpovedjo služb, ječami. Na vse načine jih skušajo uničiti, a kot je videti, prepozno.

V resnici so disidenti izredni ljudje, čisti značaji, junaki danasnega časa, ki si kljub temu, da si ne zakrivajo oči pred težkimi posledicami zase, upajo glasno protestirati proti kršenju človekovih pravic s strani tamkajšnjih režimov. To so prav takega spoštovanja vredni ljudje kot tisti, ki so se iz resnične ljubezni do svobode uprli pred leti fašizmu in nacizmu. (Sem pa ni mogoče šteti tistih, ki so se uprli zato, da uvedejo namesto enega totalitarizma drugega.) V naši domači zgodovini je bil svetli lik takšnega upornika kaplan Čermak.

Sicer so se po nekaterih vzhodnoevropskih deželah pojavili oporečniki že vse od vznika tamkajšnjih totalitarnih režimov, a neobičajno so se namnožili po objavi helsinške sklepne listine avgusta 1975.

Helsinška konferenca 35 evropskih in severnoameriških držav je navedla v zaključnem dokumentu pravice, ki jih ima vsak človek že z rojstvom in ki mu jih zato ne sme nihče krati. To sklepno listino so morale posamezne države, udeležence konference, objaviti. Ko so za njeno vsebino zvedeli najbolj napredni in najbolj pogumni posamezniki v vzhodnoevropskih državah, so začeli od svojih vlad na glas zahtevati, naj izpolnijo, kar so podpisale.

Seveda so si ti režimi na jasnem, da načel o splošno priznanih človekovih pravicah in svobodah ne smejo izvesti, če se hočejo obdržati na oblasti. Ko je Dubček leta 1968 na češkoslovaškem začel odpirati vrata samo eni od svobodnih, priznanju raznih političnih strank, si Sovjetska zveza ni pomislila rajši vzeti nase mednarodno sramoto in v deželo praške pomladi vkorakati.

Kot pa pustiti možnost svobodnega političnega življenja in s tem propada vodstvene vloge ZK.

Da so zastopniki totalitarnih režimov sklepno helsinško listino kljub temu podpisali, so imeli dva razloga: s podpisom so si zagotovili od Zahoda gospodarsko pomoč, ki so jo tako zelo potrebnili, in hoteli so se pokazati kot demokrati, vsaj na papirju.

S čimer ti režimi niso računali, to so disidenti. In teh je vedno več in vsak dan so glasnejši. V Romuniji jih je že 300, na češkoslovaškem 600. Milovan Djilas pravi, da sestavljajo disidenti opozicijo, ki je režimi ne morejo več utišati.

Ta glasna in pogumna opozicija je prva špranja v zidu vzhodnoevropskih sistemov. Upor proti totalitarizmu lahko pride samo od znotraj dežel, v katere so se ti naselili. Prva špranja je sicer mala. Kljub vsemu je lahko začetek. Za vsak jez je najnevarnejši ravno prvi ris.

N. L.

BESEDA IZ NARODA

Tabor - ZDSPB ob 21. obletnici

CLEVELAND, O. — Letos se je vršil 21. redni letni občni zbor Tabora ZDSPB v Milwaukee, Wis.

K poročilu v Ameriški Domovini o tem bi rad še nekaj dodal.

Zelo je zanimivo in presenetljivo, da je naša organizacija po 21 letih obstoja in trdega dela idealistov in njih žrtev na organizacijskem področju končno našla zanimanje raznih poročevalcev, kar do sedaj ni bil slučaj.

Ker je že bilo nekaj poročil o tem 21. rednem letnem občnem zboru Tabora ZDSPB, se mi zdi nujno potrebno, da se objavi govor ustanovitelja, dolgoletnega predsednika itd. in tekočega podpredsednika naše organizacije, brez katerega naše organizacije nikoli ne bi bilo, inž. Franceta Gruma.

Naš program in naši cilji
(Gl. občni zbor, 3. sept. 1977, Milwaukee, Wisconsin.)

Slovenska narodna tragedija v letu 1945 nima primere v moderni zgodovini človeštva. Deset tisoč so bili pomorjeni, vrženi v ječe ali razseljeni izven slovenske zemlje.

Pet let je minilo, pet let je slovenski begunec živel po taboriščih ter čakal in upal. Ko je Zahodni svet odprl svoja vrata beguncem so se le-ti začeli razseljevati, da znova prične človeku dostojno življenje. Razšli smo se skoraj po vsem svobodnem svetu.

Zopet je preteklo pet let, da smo se v svetu toliko ustali, da smo mogli misliti na kaj drugega kot na goli obstanek. Preživeli borec smo posamezno začeli iskati stikov drug z drugim, ne ker nam je tako velevalo kako povelje in tudi ne po direktivah tega ali onega narodovega predstavnika. Sami od sebe, kot nekoč doma, smo stopili naprej, ker smo se zavedali, da smo vršili oporo, ki je bila leta 1945 podpisana s krvjo cvetoče slovenske mladine, s krvjo domovini zvestih mož in fantov. Hoteli smo živeti in delovati za ideje in svetinje, ki so bile našim pomorjenim toliko drage, da so zanje umrli. Stopili smo skupaj in se povezali v prijateljski organizaciji brez kakih velikih načrtov, brez iskanja časti in hvale in brez kakršnegakoli diktata. Tako enostavno je bilo naše združenje, da v prvi dobi nismo imeli niti organizacijskih pravil — vse je sloanelo na medsebojnem zaupanju, na prijateljstvu in na dediščini naših padlih. Naš namen in naš cilj so bili in so ostali sila enostavni:

Povezati se med seboj na prijateljski osnovi, ohraniti spomin na pomorjene brate, pričati svetu o krivicah, ki se gode našemu narodu, po naših močeh pomagati našim revežem-invalidi.

Vse, ki so dobre volje, smo tedaj povabili, da se nam pridružejo in vrata v našo organizaci-

jo so bila na stežaj odprta. Nikogar nismo vpraševali po njegovem prepričanju in nikomur nismo ničesar vsiljevali. Domobranstvo je bila vsenarodna vojska in isto smo hoteli za našo organizacijo.

Od tedaj se je zopet mnogo spremenilo. Spremenilo se je v okolju, kjer živimo, spremenilo v nas samih in v organizaciji. Tudi doma se je spremenilo dokaj, toda narod je še vedno v suženjstvu. Če danes gledamo nazaj, moremo ugotoviti, da je organizacija živela in delovala za cilje in namene, radi katerih je bila ustanovljena. Prijateljske stike smo vzdrževali preko družabnih večerov, sestankov zborov; naše glasilo Tabor je postalo naš resnični glasnik, ambasador našega povezovanja. Spomin na pomorjene smo ohranjali preko spominskih psov, člankov v Taboru in preko številnih publikacij. Knjige: Vetrinska tragedija, Svoboda v razvalinah, štirje zvezki Matice mrtvih, Zbornik za 20-letnico, spominske znamke, Bela knjiga in Dopolnilo Bele knjige beležijo življenje, borbo, trpljenje in smrt naših padlih. Invalidom in sirotam smo v teku let poslali na deset tisoče dolarjev podpor, da, vršili smo vestno naloge, katere smo si zahteli ob nastanku organizacije.

Še več se je v toku let spremenilo. Nekateri od tistih, ki jim je od vsega početka ni bilo po volji, da je bila naša organizacija ustanovljena, so začeli znotraj rušiti organizacijsko strukturo, kar ni bilo težko, saj smo praktično bili organizacija brez pravil. Če si te ljudi povabil na delo niso utegnili, na naših zborih in prireditvah pa so nas napadali in minirali organizacijo, kjer in kolikorkoli so mogli. Ti napadi so se stopnjevali potem, ko je organizacija postala močna in se razširila širom slovenske emigracije. Višek napadov je organizacija doživela tedaj, ko smo začeli z izdajanjem naših knjig, z beleženjem naših spominov. Prenekaterim je organizacija postala trn v peti in tedaj je bilo jasno, da tisti, ki niso odobraval naših ciljev in namenov in katerim naše delo ni bilo po volji, skušajo organizacijo ali dobiti pod svojo okrilje ali pa jo onemogočiti. Trdno smo stali tudi v tej preskušnji in nismo se ustrašili plohe puščic, ki so letele na organizacijo in na posameznike. Pogumno smo zopet stopili na plan in jasno in glasno povedali vsem tistim, ki so govorili in spraševali, kaj je v ozadiju organizacije borec. Naš odgovor: Na pozornici smo mi bivši domobranci, v ozadiju pa je bleda domovina in naši mrtvi. Uspešno smo reorganizirali organizacijo in jo postavili na trdna organizacijska pravila, da v bodoče preprečimo rušenja notranje organizacijske strukture.

Danes organizacija živi in deluje, nihče je ni mogel likvidirati, napadi pa so ostali, toda ti napadi niso več tako frontalni kot nekaj, mnogo bolj prefrigani, skoraj bi rekli ilegalni so v primeri z onimi pred mnogimi leti. Obdolženi smo, da smo proti duhovnikom, da je v naši organizaciji "protifarška gonja", da smo mi krivi za nesoglasja in za zaradi naše "trne" ni prišlo do združenja dveh sorodnih organizacij. Bratje, to je laž, to so natolcevanja, ki nimajo nobene osnove. Res je sicer, da smo z leti postali morda malo bolj tenkočutni, res, da dostikrat po nepotrebi nasedamo raznim klevetam in da potem v ihti odgovarjamo na klevete, ki so nam kot limonice nastavljene. Zato danes na tem mestu sklenimo in odločno povejmo, da ne bomo nasedali klevetam in da ne bomo reagirali na marnje, ki se trosijo med nas. Povejmo tudi, da našega stališča nismo spreminili in da so tudi danes vrata naše organizacije na stežaj odprta vsem, ki so dobre volje, vsem, ki žele delovati v smislu ciljev in namenov organizacije. Kadar je govora o združitvi ali pogovorih v ta namen, pa pomislimo na sledeče:

Organizacija borec je le ena, in ta je Tabor, kaj naj bi se torej mi združevali z ljudmi, ki so v zadnjih 20 letih mnogo govorili, storili pa malo ali nič. Združevanje ne bi prineslo ničesar koristnega. Če ne bi prišlo pred 10 leti do reorganizacije, mi ne bi imeli ne albumov, ne znamk, ne knjig Matice mrtvih, ne Bele knjige, ne Dopolnila in tudi naši invalidi ne bi bili deležni toliko pomoči. Ne nasedajmo torej praznim besedam, pač pa premislimo dobro, kaj nam razgovori o združitvi morejo sploh prineseti. Dalje, vsak razgovor ali kakršenkoli poskus se mora nujno referirati glavni odbor, ker le ta je merodajen in odgovoren govoriti in nastopati v imenu celotne organizacije. Vsak lokalni poskus razgovora o združenju prinaša mnogo več škode in hude volje kot pa koristi.

Bratje, ostanimo trdni, bodimo strpni, odpustimo vsem, ki so nas blatili. Odpustiti moramo, toda napadov pozabiti ni mogoče. Navežimo se drug na drugega, kajti pred nami so hudi časi. Svobodni svet je v svoji materialistični miselnosti ostal slep in naiven in ne zna tolažiti, kaj sovražnik pripravja svobodnemu človeštvu. Pogumno torej naprej po začetnih ciljih brez nasedanja na laži in povtorbe, ki se širijo na račun Tabora. Le v medsebojnem zaupanju in le, ako bomo nastopali enotno, bomo v stanju nadaljevati naše delo. Bog Vas živi!

Govor so navzoči pozdravili z navdušenim plaskanjem.

Pri Sv. Cirilu iz poletne v jesensko nedeljo...

NEW YORK, N.Y. — Vsi tisti farani slovenskega sv. Cirila na Osmi, in še nekaj srenjanov povrh, ki smo prišli na tretjo septembrsko nedeljo k deseti slovenski maši in po njej v dvorano k prosvetni uri, vemo, da je bilo na to zadnjo poletno nedeljo lepo v obrobem, a še zmeraj edino preostalem središču njujorske slovenske srenje.

Kot stalni zapisovalec njene življenja zadnjih 13 let nimam ob tej in takšni nedelji kaj tarnati. Cerkev je bila lepo zasledena, kar nekaj čez sto nas je bilo. Skorajda sem kar naenkrat pozabil na nedelje dolgih poletnih pasjih dni, skozi katere smo le nekaterniki slovenski vlekli nitko življenja in skrbeli, da se ni pretrgala. Ta skrb za skupnostno slovensko življenje pri Sv. Cirilu pa je prav tako pomembna in skorajda bistvena. Ili na Osmo v nedeljo, ko več za gotovo, da bo skoraj prazna, in da greš tja samo zategadelj, ker je to slovenska cerkva na tujem, in da hočeš biti v njej prav na Gospodov dan, to pač delaš iz globoke narodne zavesti. Domača cerkva ti je tako dragocena in tako pri srcu, da delaš vsakonedeljske osebe in žrtve v spopadi, deževju vetru, mrazu in snegu... samo, da se ohranja narodno izročilo, globoko zakopano v slovenski besedi in pesmi ter molitvi materini.

Seveda preidealno bi bilo pričakovati v naši srenji in fari, da bi bila vsaka nedelja — kot je bila tretjesepembrska — čeprav bi ob naši narodni zavesti skorajda lahko bila; saj je bila razgovor ali kakršenkoli poskus se mora nujno referirati glavni odbor, ker le ta je merodajen in odgovoren govoriti in nastopati v imenu celotne organizacije. Vsak lokalni poskus razgovora o združenju prinaša mnogo več škode in hude volje kot pa koristi.

Bratje, ostanimo trdni, bodimo strpni, odpustimo vsem, ki so nas blatili. Odpustiti moramo, toda napadov pozabiti ni mogoče. Navežimo se drug na drugega, kajti pred nami so hudi časi. Svobodni svet je v svoji materialistični miselnosti ostal slep in naiven in ne zna tolažiti, kaj sovražnik pripravja svobodnemu človeštvu. Pogumno torej naprej po začetnih ciljih brez nasedanja na laži in povtorbe, ki se širijo na račun Tabora. Le v medsebojnem zaupanju in le, ako bomo nastopali enotno, bomo v stanju nadaljevati naše delo. Bog Vas živi!

Govor so navzoči pozdravili z navdušenim plaskanjem.

F. O.

Vinska trgale v Chicagu

CHICAGO, Ill. — Odbor Društva Slovenija vabi vse rojake in njihove prijatelje na veliko jesensko veselico z VINSKO TRGATVILJO, ki jo bo priredilo v soboto, 29. oktobra 1977 v veliki svetostefanski dvorani.

Obudili bomo stari običaj trgovanja grozdja in se pri tem lepo zabavali. Za razvedrilo in ples bo igral priljubljeni TIVOLI orkester in kakor vedno, bo dovolj okusnih jedil in dobre pijače, za predrzne trgače pa bo pripravljen tudi zapor, kjer se bodo lahko ohladili.

Na veselo svidenje kličemo Odbor Društva Slovenija

Vzrok odpusta

Umberto Berleau, natakariju v londonskem klubu "Les Ambassadeurs", kamor zahajajo politiki in razni modni peveci, so odpovedali službo, ker je gostu natočil vino letine 1950 z leve namesto z desne strani in ker je razen tega dišal po česnu.

Sodišče za delovna razmerja je zavrnilo odpoved in natakariju prisodil odškodnino.

že skone svoje 92. godovni dan in ko se "oldtajmerski" del njujorske srenje pripravlja na ples. Z župnikom sva se domeni, da bova šla tudi nanj v Ridgewood, če bova povabljeni, pa nisva bila. Tako je on ostal v svojem farovžu na Osmi, jaz pa osem blokov od "oldtajmerskega" plesišča. Zunaj spet dežuje. Jaz pa sedim pri mizi in udarjam na tipke pisalnega stroja ter tako izvršujem farno srenjsko in narodno dolžnost, ko v slovenski list zapisujem del iz kronike življenja njujorskih Slovencev.

Je torej večer prvooctobrske sobote. Na prejšnjo, žalostno farno nedeljo je bilo v cerkveni nem oznanilu zapisano tole:

"Društvo Najsv. Imena ima prihodnjo nedeljo pri prvi maši skupno obhajilo. Bo prva v oktobru. Po maši bo sestanek v dvorani. P. Ljose Jenko je lani govoril na prvem sestanku. Letos je prestavljen v drugo faro, daleč od nas, na Staten Island. P. dr. France Blatnik je zelo bolan, in ne vem, če bo mogel še kdaj hoditi na duhovne izlete. Torej, člani društva, kiše bomo dobili govnike na kje se sestanek?"

Oboleli č. g. dr. Blatnik je zares velikokrat prišel na Osmo in je tu prenekaterkrat maševal, pridgal, vodil 40-urno pobožnost ter govoril članom društva Najsv. Imena na njihovih sestankih, kadar so to želeli.

Župnikova domneva je bila upravičena. Vsak obisk obolelega nam jo je utrjeval. In v preteklem tednu smo mnogi, katerim je č. g. Blatnik pošiljal pisma za "Silent Church", prejeli njegovo razmnoženo pismo, ki je bilo poslano s pomočjo Rev. Karla Cegljarja, S.D.B. in to Blatnikovo pismo se glasi:

Dragi dobrotniki in dobrotnice!

Iz vsega srca se vam zahvaljujem za tolažilne besede v moji boleznici za molitve, za obiske in za poslani dar. Vse mi je v veliko tolažbo. Tudi jaz molim za vas in Bogu darujem svoje trpljenje.

Z menoj je pa takole: Rana, ko so mi odrezali levo nogo, se mi je dobro zacelila in že sem začeljenj vaje s protezo, pa so odkrili v štrlju leve noge in v prsih isti strup, zaradi katerega so mi morali odrezati nogo. Tega strupa še ne znajo obvladati, zato mi ne morejo nič pomagati. Potrpežljivo moram čakati in prenašati, ko mi bo začel razjedati organizem. Prosim vas, da molite, naj mi Bog da milost, da bom vdano sprejel, kar mi pošilja, in se pripravil na snidenje z Njim..."

To je doberni del pisma, ki smo ga te dni prejeli in brali. Vsakdo od nas se je gotovo pogledal v to izpoved, pomolil in se zatopil v skrivnost življenja in Njega, ki to življenje obvladuje od tistega začetka, ko je še vse bilo samo Beseda... Skrivnost... in ta nam bo ostala odkrito zastrta vse dotlej, dokler...

In jutri bosta na Osmi pri Sv. Cirilu dve slovenski maši. Pri prvi bomo pogrešali č. g. dr. Blatnika, premišljevali pa bomo besede iz njegovega pisma.

Tone Osovnik

Narkomani v ZDA

Po podatkih nekega raziskovalnega zavoda je bilo leta 1975 v ZDA okoli 550.000 kroničnih narkomanov. To so ljudje, ki se vdajajo omamljanju. Med večjimi mesti je prvi na črnem seznamu San Francisco, kjer pride na vsake 100.000 prebivalcev po 316 uživalcev raznih mamil, za tem mestom pa so na seznamu Los Angeles, Detroit in Philadelphia.

Pokažite "AMERIŠKO DOMOVINO" prijateljem in znancem, povejte jim, da jo pošiljamo brezplačno na ogled!

"Bo Jugoslavija Tifa preživela?"

Pod tem naslovom je izšla pred nekaj meseci pri založbi Styria (Gradec-Dunnaj-Koeln) v nemški knjiga, ki smo jo prejeli v oceno. Napisal jo je Carl Gustav Stroehm, eden najboljših nemških izvedencev za politična vprašanja evropskega vzhoda, do pred nekaj leti vodja oddelka za jugovzhodno Evropo pri radiu "Deutsche Welt" (Nemški val oz. Glas Nemčije) in sedaj dopisnik vplivne nemškega dnevnika "Die Welt" (Bonn-Hamburg).

Knjiga je verjetno doslej najboljši prikaz jugoslovanske razmere, najprej povojne Titove dobe, potem odnosov s Sovjetijo, s Hruščevom in Brežnjevom, vse do nadrobnega obravnavanja položaja posameznih narodnosti v Jugoslaviji, Srbov, Hrvatov, Slovencev, Makedoncev, bosanskih muslimanov nadalje splošno ljudske obrambe in primeru zunanjega napada in predvidevanj za čas po Titu, pri čemer je pisec mnenja, da se bo jugoslovanski sistem tudi tedaj ohranil.

Prostor nam ne dopušta, da bi se spustili v poglobljeno obravnavanje celotnega dela, zaustaviti pa se moramo pri prikazu položaja Slovencev. Ne zato, ker bi bil tuj glas o nas kakorkoli bolj zanimiv, ampak predvsem zaradi tega, ker je obravnavanje Slovencev in Slovencev najbolj šibka stran knjige, ne točna in deloma čisto izkrivljena.

Že naslov je varljiv: Dežela Slovenija kot vzor ali komunizem z lastno hišo. Pisec ga je očitno posnel po beograjskem titu, ki od časa do časa začne skanjanje o bogati Sloveniji. Tedaj v Ljubljani že vedo, da bo zvezna vlada terjala od Slovencev novih davščin. V tej zvezi navaja Stroehm narodni dohodek v Sloveniji, ki znaša 2,300 dolarjev na prebivalca in ga primerja z jugoslovanskim povprečjem 1,400, z makedonskim 900 in kosovskim 450. Toda ta prikaz je varljiv, zakaj Stroehm ne navaja, da je Slovenija samo v letu 1975 odvedla od sredstev ki jih je zbrala z davki, skoraj 64% v zvezi proračuna. To obrne vse njegovo prikazovanje na glavo. Saj morajo v Sloveniji za gradnjo cest, vodovodov, električnih in telefonskih napeljav, otroških vrtcev in drugega razpisovati "samoprispevke", če hočejo kaj zgraditi.

Od vsega tega pa še vprašanja politike investicij, gospodarskih diskriminacij ipd. ni v Stroehmovem delu nič. Bolj natančno je prikazano obdobje "liberalne" vlade Staneta Kavčiča, nadalje zadeva z Žebotovo knjigo leta 1967 in kasneje, vse do zadeve Kocbek pred dvema letoma.

Clovek ne ve, ali Stroehm resnično bolje razčleni slovenskih razmer, potem ko je z občasnim vredno natančnostjo prikazal makedonski položaj in bosanske muslimane, za kar je mnogo težje najti ustrezne višre. Začenja tako, da opozori na "kranjsko mafijo" v Beogradu (tako pravijo Srbi), čes najpomembnejše položaje imajo tam Slovinci: ideolog samoupravljanja Edvard Kardelj, partijski tajnik Stane Dolanc, podpredsednik vlade Anton Vratuša, finančni izvedenec Janko Smole, vodja generalštaba Stane Potočar, namestnik obrambnega ministra Ivan Dolničar, in drugi.

Toda Stroehm se ne zave, da vse te osebnosti niso zastopniki nekih slovenskih interesov, od česar bi Slovenija uživala kakšno prednost, ampak ljudje, ki so si po svojih sposobnostih in taktiki ustvarili osebne položaje. Če bi res zastopali slovenske interese, bi komaj kdo od njih mogel ostati na svojem položaju. Njih slovensko poreklo v zvezi s položajem je samo dobra nevtralna rešitev med nenehnimi

trenjem med največjima jugoslovanskima narodoma Srbi in Hrvati. Zato gre pri vsem še najmanj za kako "mafijo" s strani Kranjcev.

Že v poglavju o Makedoncih (str. 228) pravi Stroehm: Mogoče so Makedonci poleg Slovencev tisti narod v Jugoslaviji, ki ima še najmanj pridržkov proti obstoju skupne države. In potem (str. 230): Slovenci so veliki realisti med sicer pogosto fantazirajočimi in fantazije polnimi Jugoslavlani. Zavedajo se, da so skupaj z rojaki zunaj jugoslovanskih meja na Koroškem in Primorskem premajhni, da bi mogli obstajati sami, ne da bi jih pogoltnili nemški ali italijanski sosedje.

Tukaj v zamejstvu se te trditve kažejo prav nasprotno. Naših matičnih rojakov ni prav nič strah pred pogoltnostjo sosedov. In vtis je, da nasproti njim niso samo ravnodušni, ampak bi si takega pogoltnostjo še želeli. Pač posledica nenarodne in materialistične vzgoje v Sloveniji po zadnji vojni, s čimer so nekateri mislili, da bodo na ta način slovenske ljudi omehčali za jugoslovanstvo, učinek pa je bil povsem drugačen.

Stroehm ne bi bil Nemec, če tudi on ne bi ponavljal avstro-nemških potvorb slovenske preteklosti. Zatrjuje, da je slovenska narodna zavest v prvi vrsti samo jezikovni čut. Za razliko od Srbov in Hrvatov da Slovenci nikoli niso imeli svoje lastne moderne države. In ker njih narodna zavest temelji samo na jezikovni zavesti, postanejo sicer trezni in pameti, kar "racionalni", če nekaj njih rojakov npr. na Koroškem opusti svoj slovenski jezik. Zdi se jim, da je tedaj na kocki obstoj vsega naroda.

Te trditve so Stroehmova koncesija avstrijski založbi, ki je knjigo izdala. Avstrijskim in nemškim, predvsem bavarskim bralcem, bi bilo težavno prikazati stanje slovenstva na Koroškem, ker bi jih zadel v živo: zavedajo se na tihem krivde, a jo vtirajno tajijo. Če bi bila knjiga spomnila nanjo, bi se slabo prodajala v Avstriji in vsaj še na Bavarskem, če ne v celi Nemčiji. Ne glede na to, kaj čutijo odgovorni pri omenjeni založbi.

Kako je s slovensko državnostjo? Avstrijci bi vsekakor ne prenesli priznanja (kot ga tudi Jugoslavlani ne) da Slovenci v nekdanji monarhiji skozi stoletja niso bili zasedeni, ampak državotvoren narod; vse do Marije Terezije, ki je osredotočila vladno na Dunaju. Še njenemu očetu Karlu VI. so se deželni stanovi notranjeavstrijskih (karantanskih) dežel poklanjali in prisegali v slovenskem jeziku, ker je bilo to stara karantanska dediščina. Sele meščanska revolucija prince jezиковno pojmovanje narodnosti namesto zgodovinskega.

To pojmovanje narodnosti prevlada v prejšnjem stoletju, posebno po letu 1848, ko so se morali nasproti nemškemu pritisku v smeri Jadrana tudi Slovenci bojevati za jezikovno narodno priznanje. Sele tedaj so avstronomemski nacionalisti razglasili Slovence za "nezgodovinske", čes da nikoli niso imeli lastne države, dasi je monarhija v resnici bila v avstrijskem delu sestavljena iz karantanske (notranjeavstrijske) in avstrijske državnoravne tradicije.

Odnose med nemškimi in slovenskim svetom obremenjuje torej še vedno ideološke vsedilne pangermanstva in panslovanstva. Vsled tega je tudi Stroehmov trditev, da slovenski in jugoslovanski partijski funkcionarji od časa do časa zavestno mobilizirajo "a tigersko" jezo nekaterih Slovencev, da bi s tem usmerili slovenski nacionalizem v prid Beogradu, hudo

KOLEDAR društvenih prireditev

OKTOBER

15. — Tabor DSPB priredi svoj jesenski DRUŽABNI VEČER v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.

15. — Klub slovenskih upokojencev, Newburg, priredi Večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

16. — Občni zbor Slovenske pristave.

23. — Podružnica št. 14 SZZ proslavi 50-letnico obstoja z obedom in plesom v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Začetek ob 3.30 popoldne.

30. — Praznovanje slovenskega narodnega praznika ob 4. popoldne v avditoriju pri Sv. Vidu.

30. — Klub slovenskih upokojencev za Holmes Avenue okrožje priredi banket v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

NOVEMBER

5. — Štaterski klub priredi vsakoletno martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

6. — Glasbena Matica priredi jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

12. — Belokranjski klub priredi vsakoletno martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci".

13. — Slomškovo kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu.

20. — Fara Marije Vnebovzete priredi vsakoletni Zahvalni enostranska.

Želeli bi si, da bi se med Nemci našel nekdo, ki bi stvarno prikazal vse tisto, kar avstrijski in nemški pisci o Slovincih zamolčujejo in potvarjajo, kot je npr. trditev, da so Karantanci "Alpski Slovani" (in ne Slovenci). Da omenimo samo eno takšno trditev, ki jo v zaupanju v nemško znanstvenost povzemajo tudi nekateri slovenski pisci in zgodovinsopisci.

K. G.

festival od 3. popoldne do 9. zvečer.

27. — Pevski zbor Slovenske ženske zveze "Dawn" priredi vsakoletni koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Po koncertu zabava in ples ob zvokih Jeff Pecon orkestra.

DECEMBER

3. — Slovenska šola fare sv. Vida priredi Miklavževanje v avditoriju.

11. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzete priredi MIKLAVŽEVANJE v šolski dvorani. Začetek ob 2.30 popoldne.

1978

JANUAR

21. — Slovenska pristava priredi Pristavsko noč. Igra orkester "Veseli Slovenci".

FEBRUAR

26. — Slovenska šola fare sv. Vida priredi vsakoletno kosilo v avditoriju.

APRIL

8. — Slovenska telovadna zveza Cleveland priredi Telovadno akademijo v svetovidskem avditoriju. Začetek ob 8.00 osmih zvečer.

MAJ

7. — Slovenska šola fare sv. Vida priredi materinsko proslavo.

14. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzete priredi v šolski dvorani MATERINSKO PROSLAVO. Začetek ob 3. popoldne.

JUNI

17. in 18. — DSPB Tabor Cleveland priredi na Slovenski pristavi pri kapelici na Orlovem vrhu proslavo v spomin pobitih slovenskih demobrancev, četnikov in drugih žrtev komunistične revolucije v Sloveniji.

LEPO PROSIMO:

Poravnajte zapadla naročnine. Prihranite nam delo in nepotrebne stroške. Omogočite našemu listu dober nadaljni razvoj. Hvala!

Lemontske drobtinice

S trinajstim letom je vsak judovski deček moral začeti izpolnjevati postavbo. S posebnim obredom je postal mož. Biti mož je bila ambicija vsakega dečka. Se sedaj! Na vlaku je sedel pri meni 12-letni Judek. Pripovedoval mi je, da imajo ob taki priliki slovesnost tudi doma. "Komaj čakam, da bom postal mož."

Jezus ni imel takih ambicij. Njegova želja je bila vršiti božjo voljo v vsem in povsod do najmanjše potankosti. Srce ga je vleklo v tempelj, v Očetovo hišo, ker je vedel, da On to hoče. Kdo bi mogel popisati, s kako notranjo pobožnostjo je spremljal vse obrede in daritve velikonočnih praznikov. Kako globoko ga je ganil pogled na darovano jagnje, saj se je zavedal, da bo nekoč tudi On darovan kot žrtev za grehe sveta. Poglejmo globoko v Njegovo Srce, ki je že zdaj pripravljeno, da se daruje v pravni dar. Nekateri moderni bogoslovci pravijo, da Jezus ni vedel, da je Mesija. S tem mu odrekajo božanstvo. Kot človek bi ne bil mogel vedeti, da Jezus ni vedel, da je druga božja oseba je Bog, enaka prvi in tretji.

Dnevi, ki jih je Jezus preživel v templju s starši, so bili Zanj prekratki. Njegovo človeško srce je tako zelo ljubilo Očeta, da je želel že zdaj začeti svoje misijonsko poslanstvo. Vedel je, da Marija in Jožef zapuščata tempelj in kako bolečino jima bo povročil s svojo odsotnostjo, a ker je vedel, da je tudi to v božjih načrtih, je ubogal glas božji in ostal. Da, Mati bo trpela in Jožef z njo vred... Kako veselo bo potem snidenje z njima, ko ga bosta našla. Kako srečna bo Marija! Umaknil se je v kak skrit kot v bližini najsvetejšega, kjer je bival Njegov Oče v oblaku nad skrinjo zaveze. Tu je Jezusovo človeško Srce molilo, povečevalo, slavilo Očeta in se mu zahvaljevalo za dobroto, izkazane človeštvu.

Ko so drugi dan pismouki prišli v tempelj, so razpravljali o Sv. pismu. Jezus se jim je pridružil. Stal jim je razna vprašanja, vredna kakega slavnega razlagalca, da so morali stari bradati učenjaki res misliti, kaj naj odgovorijo. Stalili so mu tudi oni taka verska vprašanja,

da bi bilo težko nanje odgovoriti. Može so se začudeni spogledovali, čes, odkod taka modrost? Jezus je bil pa srečen, da je lahko razpravljaj o Bogu. Umljivo, da so se zanimali za Dečka. Morda je bil med njimi kak ljubitelj mladine in ga je povabil s seboj na svoj dom — izključeno ni. Tako je preživel v templju tudi drugi dan.

Tretji dan je bil zopet v svojem elementu, da se je lahko razgovarjal o Bogu. Pri vходу v dvorano se prikažeta Marija in Jožef. Mariji hoče počiti srce od nenadne sreče... Jezus je tu! Kot morje je bila prej velika njena žalost — zdaj je vse to mnilo. Našla je svoje najdražje. Njeno srce poje melodije zahvala Bogu, ker je vse na dobro obrnil. Nekaj časa Marija okleva. Vidi, da jo je Jezus zagledal. V zbor učenjakov si ne upa. Pomigne mu, naj pride k nji. Jezus takoj uboga in se poslovi s kratkim stavkom od mož. Najbrž jim je povedal, da ga je vseilo biti med njimi, a zdaj mora k staršem. Smehljaje hiti v objem Marije in Jožefa, ki nočeta vzbujaati pozornosti. Šele, ko so zunaj, potoži Marija: "Sin, zakaj si nama to storil? Tvoj oče in jaz sva Te z žalostjo iskala."

Kako olikano govori Marija: "Tvoj oče," šele potem pride na vrsto "jaz". Glavar družine je prvi omenjen... In Jezus? "Zakaj sta me iskala? Ali ne vesta, da moram biti v fem, kar je mojega Očeta?" Nič ne vesta tega, samo zavedata se, da imata spet Jezusa, svojo srečo... O, kako ga bosta zdaj čuvala! Ne, nikoli več ga ne smeta izgubiti! Iz 12-letnega Jezusa je govoril Bog, kot pozneje iz 33-letnega na križu.

Sveta Družina se v neizmerni sreči vrača proti domu. Tri dni pešajo. Jezus rad pripoveduje, kaj je počel v Jeruzalemu. Marija hoče vse vedeti do najmanjše potankosti. In vse, kar ji Jezus pove, se ji neizbrisno vtisne v srce. "Marija pa je vse ohranila v svojem srcu." O tem bo v poznejših letih razmišljala — in sv. Jožef tudi. Sv. pismo se pristi, da so se vrnili v Nazaret, kjer je bil Jezus pokoren Jožefu in Mariji... Bog pokoren stvarjem...

Priporočajmo se Mariji, naj nam pomaga iskati in najti Jezusa, ako smo ga izgubili. Marija ga je našla v templju — tudi mi ga bomo našli tam. Njegov tempelj na zemlji je tabernakelj, kjer nas pričakuje v sv. Evharistiji. Ima pa še več drugih templjev. Najdemo ga kaj lahko v templju človeškega srca našega bližnjega. Tudi tam želi biti ljubljen in moljen. In naše lastno srce — tudi tu lahko molimo Kristusa-Boga, sv. Trojico.

O Jezus, naj Te najdemo! Od-krij se našim dušam, da Te najdemo tudi v trpljenju... s. M. Lavoslava, osf.

Za omejitev stroškov zdravljenja v bolnišnicah

WASHINGTON, D.C. — Zvezni zdravstveni načrtovalci pripravljajo odstranitev 100.000 praznih postelj v bolnišnicah po vseh ZDA, ki povečujejo stroške vzdrževanja in upravljanja bolnišnic.

Oskrba v bolnišnicah bo omejena na določeno raven, kar naj bi preprečilo rast stroškov, število postelj v bolnišnicah pa naj bi bilo omejeno tako, da bi prišle 4 postelje na 1.000 prebivalcev. To bi naj vodilo do zasedbe 80% postelj v bolnišnicah, odvisne naj bi zaprli.

Prav tako bi naj bila posebna oskrba za določene bolezni z vsodrago opremo omejena le na določeno število bolnišnic.

Žrtvuemo se za svoj tisk, ohranjamo AMERIŠKO DOMOVINO!

Voda v Sahari

V juniju in juliju so na jugu Tunizije izkopali tri nove arteške vodnjake, ki bodo vsaj nekoliko ublažili stisko za vodo v puščavski pokrajini. Daljše raziskave je vodilo ministrstvo za kmetijstvo.

Z vodo iz precejšnje globine bodo med drugim namakali 700 hektarov zemlje pri Kebiliju, Blidetu in južno od Šot el Zerida.

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4112
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

MALI OGLASI

PAINTING

In and out, repairs of all kinds, porch, chimney, cement work. Roc Dushaj, 1103 E. 72 St. Call after 5 p.m. — 881-2030 till 11 pm.

—(153)

Naprodaj

Štedilnik in hladilnik v bakrenasti izdelavi. Oboje v dobrem stanju. Za pojasnila kličite 391-5427.

1975 Chev. Camaro

16,000 miles. Call after 7:00 p.m. — 381-1318.

(x)

For Sale

Westinghouse electric floor scrubber, polisher and rug cleaner. First \$10 takes it home. Call Jim at 361-4088.

(x)

FOR SALE

Large 3 bedroom Colonial, living room, formal dining room, eat in kitchen. Enclosed porch plus patio. Full basement; finished recreation room, 1½ car garage, fenced in yard. Appliances and dining room set negotiable. On 29915 Phillips Ave., near Shoregate Shopping Center. Call 585-2584.

(150)

For Rent

5 rooms down, 997 E. 77 St. 431-3273

—(151)

Hišo oddajo v najem

Hišo s 5 sobami (2 spalnicama), podkleteno, z lepim vrtom oddajo v najem na Arms Ave. v Euclidu. Za informacije kličite 731-6369 ali se oglasite na 22951 Arms Ave.

(152)

Kolonialna v South Euclidu Kolonialna hiša, s 4 spalnicami, priključeno garažo, sveža in čista v bližini šol in drugih ustanov je naprodaj v South Euclidu za gornjih 40. V nedeljo od 2. do 5. pop. Kličite po peti uri pop. 432-0184 ali 391-9266 oni, ki ne govorijo angleško.

(153)

Help Wanted

MACHINIST

TURRET LATHE

ENGINE LATHE

DRILL PRESS

Meriam Instrument is growing and needs you if you are an experienced operator. Benefits include full paid hospitalization; life insurance and company paid pension. Apply in person 9 to 11 a.m. or 1 to 3 p.m. An equal opportunity employer.

MERIAM INSTRUMENT CO.
10920 Madison Ave.

(150)

Službo dobijo

Zakonski par dobi službo oskrbnikov stanovanjskega posloja. Mora znati angleško. Kličite 481-2237.

(153)

MACHINIST

Exp. millwright machinist, new and repair work with custom weaver and fabricator of wire screen. Able to work independently, no layoffs. Blue Cross, life insurance and pension.

CLEVELAND WIRE CLOTH
3573 E. 78 St.
Cleveland, Ohio 44105

341-1832

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte lo sosedu, ki še ni naročen nanjo

Dr. Ivan Pregelj:

MLADA BREDA

POVEST

"Mati!" je opočitala hči, ali se na to obrnila k Luku: "Ne zamerite ji, rada se šali!" Luki pa se je zazdelo v tem hipu deklica še stokrat lepša in mrmraje je sedel. Pri vinu se mu je potem razvezal jezik. Povedal je, da je gospodar majhne obrti, da gre kupčija dobro, posebno vozarjenje, in da je vse prav, če bi človek le tako sam ne bil. Iz dolgove je, hvala Bogu, še na stran bi se delo, če bi človek hranil. Pa kdo bo sam hranil. Tako je povedal Luka ta dan mnogo in, česar ni ta dan, je drugi teden, in potem je prišlo tako, da so se zmenili, da se Luka vzame z Jerico.

"Tako je pa ne dobiš, ne," je dejala Hanca. V srcu pa je bila vesela, da ji je šlo vse tako lepo. "Ne dobiš je, ne. Misliš, bom jemala dekle, kaj? Ne nese."

In tako je ostalo. Železnico so polagali, Luka je vozil še vedno in Hanca je prodajala vino. Nekoga dne pa se je oglašil neki gospod iz mesta, izkazal Hanci, da je prešla hiša ob cesti v njegovo last in da hoče sam sezidati mesto stare, nizke hiše lepo, novo, in da naj Hanca poišče drugod kaj pripravnega. Hanca se ni smejala tako veselo več. Pa še nekaj drugega se je zgodilo. Par stotakov je bila natrčila od delavcev. Neke noči pa je zaskrbelo v hiši, ko je bilo sicer vse tiho, ropot. Vstala je, prižgala luč in šla po stopnicah v pivnico. Spomnila se je, da je bil že pozno zvečer prišel visok inženir menjat par visokih hankovcev. Bog vedi, kako da je pozabila vzeti denar s seboj in ga pustila doli v mizi. Stopila je v sobo in planila k mizi in jo odprla mrzlično. Hvala Bogu! Denar je bil tu. Hanca se je mislila vrniti, v tistem hipu je začutila, da je za njo zaškripal pod. Nekaj težkega ji je padlo čez glavo. V naslednjem trenutku je zgubila zavest.

Tako se je zgodilo, da je nekaj mesecev zatem izginila ob cesti gostilna pri Hanci. Novo poslopje je začelo rasti iz peska, sipna in kamenja. Vozniki pa so vozili mimo in vse manj so vozili. Že so drdrali prvi tovorni vlaki po progi. In tedaj se je tudi Luki nekaj pripetilo.

Hanca je dolgo, dolgo bolehal. Rešili so ji življenje, ali njene duše niso mogli ozdraviti. Ležal ji je na možganih oni usodni uda rec. V majhni sobi je stanovala s hčerjo v mestu. Prisluženik, ki ga ni bilo mnogo, je pošel v neke tedne. Prišel je Luka in pomagal in obljubil, da se vrne kmalu in tedaj da bo poroka. Jerica se je poslovila s solzami od njega in krenila nato domov. Pospremila je Luka do mitnice.

Tedaj se je bil Luka ozrl za njo in tudi ona se je ozrla. Luka od tedaj ni pozabil tistega pogleda. Žgal je v njegovih spominih in včasih ni mogel spati ter se je vil pod grizčo bolečino vesti.

Tedaj niti sam ni mislil, da jo vidi zadnjič. Kdo ve, o čem je mislil vso tisto pot? ... V hipu je planil Luka, kakor od kače pičen, iz svojih spominov. Jasno je bilo čuti v jutrnjem ozračju glas pojočega petelina. Luka se je prijel za glavo in stokal:

"Me doteče stari Sirk, pa goni in goni, da z voznistvom ne bo nič več. Pa hčere se je dotaknil. Če bi se pravi oglašil in bi rekel: Veš kaj Sirk, vkup začniva. Gozdovi so tu. Voda je tu, in železnica je tudi tu, ni vere, da ne bo šlo slabo. Denarja bo na kupe. Seve, poskušati je treba in en sam, kaj bi opravil. To morata biti dva, Sirk je eden. Drugo je, da ima hčer. Ni vsakdo tako trden ko Sirk. Presneto mu bo dobro, če se bo oglašil pravi. Kaj deš, Luka?"

Luka je mislil na Jerico v mestu in ni rekel nič. Pa ni odnehal Sirk:

"Pameten bodi Luka, tisto beračijo prodaj! Le meni verjemi, zdaj še prodaš po krščanski ceni, jutri ali pojutrišnjem bo vse nič. Kdo ti bo pa hodil k tebi po moko? Dobi boljše in cenejšo v mestu. In še svet vidi. Boš le videl. Toda les, to je drugače. Ne rastejo povsod žaganice in deske in tako poceni."

In Luka je mislil:

"Sirk je star lisjak. Če bi Jerice ne bilo. Če bi..." Potem pa je rekel sam pri sebi: "To pa, čakati pa že mora. Na beračijo se ženiti, ni tudi nič."

In namesto ženina je dobila Jerica nekaj dni zatem od tuje roke pismo, v katerem ji je obrazil Luka, da s poroko še ne gre tako naglo, da je treba tega in onega.

In zopet je zastokal Luka. Zunanaj pa so se oglašili v tretje petelini. Skozi duplje v strehi je gledalo nekaj medlih žarkov zarje na blede starčeve obličje. Drgetal je od mraza in groze.

"Zatajil sem jo, izdal sem jo. Na limanice sem šel Sirk. In ko sem spregledal, je bilo prepozno, bil sem berač, Sirkov hlapec, in ona je bila žena onega mladega fanta, mestnega pisarja. Toda mir, mir! Sedaj je vse mimo: tistega fanta je vzela sušica in njo je vzela beda in otroka menda tudi. Zakaj živi samo on še? Samo on? Ona Hanca z bleščečimi zobmi, ona tudi živi. Zakaj živi še? Zakaj je prišla na Peč?" Drsal je v podstrešju proti stopnicam. Tedaj je

senil v polmrazu pred njim bled, droben dekliški obraz.

"Jerica!" je zajecjal Luka. Deklica je stopila k njemu, ali, videča njegovo čudno spreminjeno lice, je obstala:

"Luka, kaj vam je, ali ste bolni?"

Drgetal je in ni mogel nekaj hipov odgovoriti. Potem pa se mu je izvil plaho in komaj slišno:

"Ali si, ali nisi?"

Deklica je strmela vanj in ga

ni umela. On pa je šepetal:

"Pomisli, zatajil jo je, kakor Peter Kristusa, izdal jo je." Govoril je o sebi, ko da govori o tretji osebi. Deklica ga je prišla za roko in dejala:

"Stric, bolni ste, idite, vas peljem!"

In peljala ga je po stopnicah dol. In ko sta bila doli pred Ančinimi vrati, so se ta odprla in na njih se je pokazala Katra. In Jerici se je tresla roka, ko je videla njen trdi, neusmiljeni

obraz. Kakor ptičica je bila otonena od njenih oči in venomer ji je morala gledati v oči, kakor ptičica zlobni lisici v noči. Tedaj je ona planila k dekletu in jo sunila v hrbet, da se je dekle opoteklo:

(Dalje prihodnjič)

Ameriška in evropska označba mer

Pri čevljih je razlika v označ

bi mere za približnih 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. Na primer: če vam sorodnik piše, da potrebuje čevlje št. 39 je to ameriške mere 6½; št. 40 je 7, št. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10, 44 je 11; ženski čevlji so navadno manjši kot gornje mere. Tako bi na primer št. 38 bila ameriške mere 8, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je razlika v označbi mere vedno za 2 točk. Na primer, če vam sorodnik piše, da nosi obleko št. 40 je to ameriške mere 32, št. 42 je ameriške mere 34, 44 je 36, 46 je 38, 48 je 40, 50 je 42 in 52 je 44.

Isto je pri meri za deklice. Evropska št. 38 je ameriška 12, 40 je 14, 42 je 16, 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa začne

že mere v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 44 je ameriška 34, 46 je 36, 48 je 38, 50 je 39, 52 je 41, 54 je 43 in 56 je 44.

Pri moških srajcah pa je razlika v označbi sledeča: št. 35 pomeni ameriško mero 13½, 36 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 16, 41 je 16½, 42 je 17.

Dolžinske mere: palec ali inča = 2,54 cm, 1 milja = 1609,33 m.

Votle mere: 1 pint = 0,57 l; 2 pinta = 1 kvart; 4 kvarti = 1 galon; 1 bušel (mernik) = 36,35 l; 1 barel (sod) = 181 l.

Uteži: 1 funt = 453,59 g; 1 unča = 28,35 g

Toplotne mere: 9 Fahrenheitovih stopinj je enako 5 Celzijevim. 0 C = 32 F; 0 F je -17,78 stopinj C; 100 C = 212 F; 50 C je 122 F; 10 C je 60 F.

Ploskovne mere: 1 akre = 10,46 arov; 1 kv. milja = 2,60 kv. km.

Thousands of children afflicted with Muscular Dystrophy must wear braces. Muscular Dystrophy destroys healthy muscle and replaces it with useless fat. After some time the child's muscles become so wasted that even braces will no longer support him. Later, he won't have the strength to sit in a wheelchair. Eventually, he won't be able to feed himself or even turn over in bed. His weakness leaves him so vulnerable to colds, pneumonia, or other complications he rarely survives maturity. Scientists are beginning to penetrate the mystery of this tragic disease. Today there is some hope for the children who must wear these braces every day. That hope lies in MDAA's massive research program. Only your contributions keep it going. Give generously.

Fight Muscular Dystrophy. Help them grow up.

Muscular Dystrophy Associations of America, 1790 Broadway, New York, N.Y. 10019

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

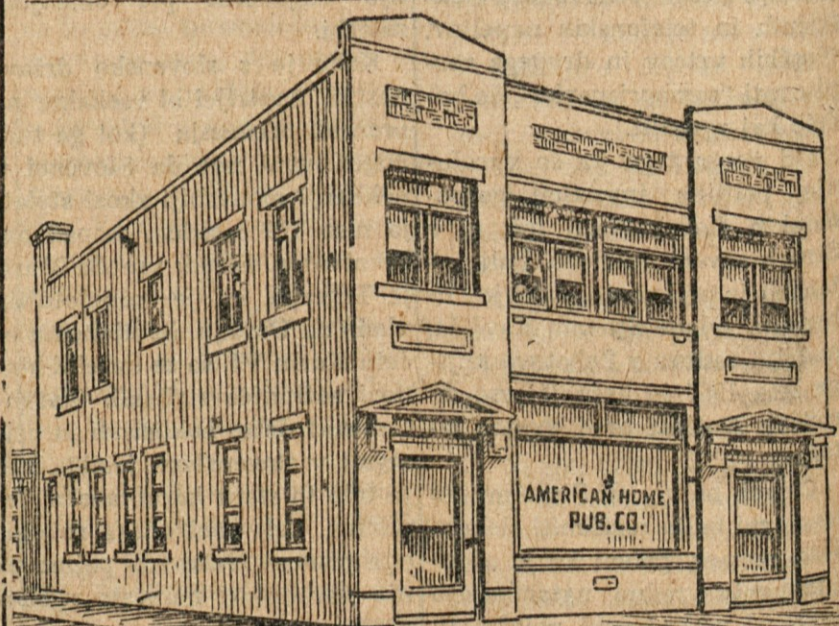
"Pomni, draga žena, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovci, ki oglašujejo v Ameriški Domovini, je zanesljiv in pri njem kupujva."

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

vsaki slovenski hiši

UNITED/TORCH
is the United Way

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

LET YOUR LIFE INSURANCE
WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is

Name

Street

City..... State..... Zip.....